

נסיגה: שעל

כמשך חודשיים לא נראו המודדים באופק. אולם ביום ג' שעבר בשעות הבוקר, שוב הופיעו במקום שני גיפים, והאנשים שיצאו מתוכם התחילו למדוד את הבתים. הגברים נמצאו אותה שעה בשדות, סיפר שאנאוי, "אבל: מודדים נעצרו על ידי הנשים, שרגמו אתם באבנים. המודדים והשוטרים שליוו אתם ה'גישו כי כוחהתושבים עדיף, הסתלקו.

הם שבו והופיעו כעבור שעה, לאחר שהגיעה תגבורת משטרתית מחיפה, נצרת וכבריה. אותה שעה כבר היתה כיכר הכפר מלאה אדם. הפעם לא היו שם רק נשים וילדים. מרבית הנאספים היו גברים. הם נאספו מסביב לנואם שניצב על דוכן גבוה, הלהיב את ההמון להתנגד לשוטרים ול-מודדים.

שבועיים לפני כן קיבל כל אחד מן התושבים הורעה שמכתב רשום ממתין לו בדואר. אחדים הלכו וקיבלו את המכתבים. כל מכתב הכיל את אותו הנוסח: "אל תתנגדו למודדים שלנו. אין אנו מתכוונים לגזול את בתים. אנו רק מודדים אותם כדי לקבוע את ערכם, בהתאם לסמך כוונת שניתנו לנו על ידי שרהאוצר."

רבים לא הלכו לקבל את המכתבים. הם כרבו לקבל אותם אפילו כאשר בא שליח מיוחד לכפר, החל לחלק אתם מבית לבית. הם קרעו את המעטפות לגורים עליזי השליח. המכתבים היו חתומים על ידי אדם בשם אורי, טען שאנאוי, "אין אנו מכירים את אורי. הם לא נחתמו על ידי משרד הפיתוח. אין אנו רואים בתה"ל מוסד ממלתי."

יללות ושונות

על כן התנגדו התושבים בכל כוחותיהם. "לא היו לנו כל כוונה ורצון לעורר מהוריות, אבר אחד מפקידי תה"ל, גם המשטרה לא היתה מעוניינת בכך. הכוח העיקרי של השוטרים נשאר מחוץ לכפר, ורק חלק מן השוטרים נכנס לכפר יחד עם המודדים. אולם המון הכפריים כבר היה משולחב וסער ביותר. באחרי הדהוד יללות-נשים ושונות-גברים. אחר שרק מטר אבנים באחרי נחבט בקובציה-הפלדה של השוטרים, גם הפעם נאלצה המשטרה לסגת.

אחר באה התקפת-הנגד: סגור משטרתי מצוייד ברמקול פרץ אל תוך הכפר המורד, ציחה על התושבים להסתגר בבתיהם. מקלע בן הוצב על אחד הגגות ושלה ציור קצר לחלל-האוויר. מיד לאחר מכן נכנסו לכפר 20 מכוניות-משטרה.

הצורך שונרה באחרי היה משכנע יותר. משאגת-הרמקול. בכפר נשתררה דממת מוות. התושבים נפוצו לכל עבר. רוב הגברים צייתו לפקודה, חזרו לבתיהם, חיכו לשוטרים. אחרי מן התושבים לא נכנעו, נמלטו לכרמרי-הותמים, אשר על מדרון ההר. מיד יצאה יחידת משטרה לסרוק את הכרמים. 127 מבני-הכפר נעצרו.

הפצועים נעלמו

הידיעה על המאורעות בכפר מגדא פשטה על-פני כפרי הגליל במהירות הבזק. היו שסיפרו כי העצורים הועברו לשרפעים ברגל, הוכו מכות-רצח בהגיעם לשם. סופר גם כי אחד העצורים נפצע בירייה. אולם כאשר הגיעו עתונאים מקומיים וזרים למקום, וביקשו לראות את הפצועים, לא מצאו אף פצוע אחד. הקומוניסטים הנצרתיים התכוונו לארגן הפגנת-מתאה, אך התוכנית מתה מוות טבעי: איש לא הופיע. הנצרתיים היו למודי נסיון: "למה לנו להתערב בעסקי-אחרים?"

העצורים הוחזקו במשטרת שרפעים משך יומיים וחצי. בינתיים המשיכו המודדים בעבודתם, נחקלו רק בהתנגדות פסיבית של התושבים הנותרים. כאשר נסתיימה מלאכת-המדודה, שוחררו 100 מן העצורים. 27 נותרו בכלא. הסיבה הרשמית: הם נחשדו בהסתה למהומות.

בסוף השבוע שעבר השתרע כפר מגדא לרגלי ההרים, דומם ורוגע כתמיד. האחירה ששררה בכפר העידה על רחיעה מפני כוח עדיף. אולם לתושבים לא היתה כל כוונה לנטוש את עמדותיהם.

לא איכפת לנו אם המים יציפו את הארמה שלנו. אנחנו אפילו לא דורשים פיצויים מן הממשלה, אמר סעיד עבאס טאהא, אורחו של שאנאוי, "אנחנו מבקשים רק שהממשלה לא תישב אותנו במקום אחר."

הימה הרביעית של ישראל

● הקמת סכר באורך של חצי קילומטר בקצה המערבי של הבקעה. שלב זה כבר נסתיים, והאגם אשר נוצר על ידי הסכר הספיק לקלוט במשך שתי עונות-גשמים למעלה מ-8000 מטרים מעוקבים מים. כל המים נשארו במקום, היות והאדמה אינה מאפשרת חיזחול.

● הקמת בריכה נסיונית, בעלת קיבול של 15 אלף מטרים מעוקבים, כדי לבדוק את מידת החיזחול בדפנות האגם. הקמת הבריכה ובניית הדפנות יימשכו עונה אחת.

● הרחבת הסכר והגבהתו, במטרה להגדיל את קיבול האגם ל-90 מיליון מטרים מעוקבים.

● איסוס דפנות-האגם. תהיה זו העבודה הקשה ביותר. העובדים יצטרכו להעזר בכל הנסיון שנרכש בעת הקמת הסכרים השונים בעמק-הירדן ובנגב.

● השלמת בניין הסכר. בסופו של דבר יהיה עובי הסכר 240 מטר וגובהו 44 מטר. כמויות האדמה והאבנים, שיושי קענו בבנייתו, יוכלו להספיק לסלילת כביש מעולה מתל-אביב ועד קהיר.

● איסוס הצד המזרחי של האגם: בעיית החיזחול בצד זה של האגם גדולת בהרבה מאשר במקומות אחרים.

מפעל מים ארצי. הטיית חלק של מי-הירדן מדרום גשר בנות-יעקב לתעלה פתוחה, באורך של 44 ק"מ, שתימוץ שן אל קצהו המזרחי של אגם בית-נטופה. מקצהו המערבי של האגם יועברו המים באמצעות צינור ענקי (קוטר של 2.70 מטר) למרחק של 142 קילומטרים, עד לפלוגיה. משם יזרמו המים לאורך שלוחות-צינור קטנות יותר לנקודות שונות בנגב ובגשר.

ביצוע התוכנית יימשך 20 שנה.

עוד בימים הראשונים לקיום מדינת-ישראל נצבה לפניו בעיית-המים בכל חריפותה ובהירותה: בה בשעה שבגליל העליון זרמו המים מן ההרים, נקוו לביצות ממאירות, צמאו השטחים העצומים של הנגב לכל טיפת-מים. היה צורך לחזק הזרמים מים מצפון הארץ לדרומה.

פרופסור קליי לאודומילק, המומחה העולמי לבעיות המים ושיטור-הקרקע, חקר את הבעיה, הציע פתרון מצויין: הקמת אגם-אגירה מרכזי גדול, שיהיה קשור עם אגמי-אגירה אחרים בצינור ענק. כל אגם כזה יהווה חוליה בשרשרת, אשר תעביר את מימי הירדן לפלוגיה, אשר בנגב.

כאשר נגשה ממשלת ישראל לביצוע התוכנית, גילתה כי קיימים רק שני שטחים מתאימים לכריית האגם המרכזי:

- עמק יבנאל, או
- בקעת בית-נטופה.

הגיאולוגים והמודדים סרקו את שני השטחים משך חמש שנים תמימות, הגיעו למסקנה כי בקעת בית-נטופה הינה המקום האידיאלי להקמת האגם, הן מפני שמימי הירדן יכולים לזרום לתוכה ללא שאיבה והן מבחינה גיאולוגית: הוברר כי אדמת הבקעה אינה מאפשרת למים היקרים לחזק.

חברת תכנון המים לישראל, שהינה ממשלתית למחצה, קיבלה את מסקנות החוקרים, הגיעה להחלטה גורלית: בקעת בית-נטופה תהיה לאגם-האגירה המרכזי בישראל, שישתרע על שטח של 22 אלף דונאם, יכיל 1000 מיליון מטרים מעוקבים של מימי הירדן והגשמים. ביצוע התוכנית חזוקק לששה שלבים:

* כמות מים גדולה יותר מזו הנצרכת כיום על-ידי המדינה כולה.

אורות כחשכה: העבודה האינמנסיבית בסכר בקעת בית-נטופה נמשכת גם בלילה

